

A kompetencia alapú oktatás pedagógus- személyiség háttere

Szebeni Rita

Témavezető: Dr. Habil Tóth László

DEBRECENI EGYETEM

Humán Tudományok Doktori Iskola

Debrecen, 2010

Egyetemi doktori (PhD) értekezés tézisei

**Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar
Humán Tudományok Doktori Iskola
Pszichológiai Program**

Doktori Értekezés Tézisei

Szebeni Rita

A kompetencia alapú oktatás pedagógus személyiség háttere

Doktori iskola vezetője: Prof. Dr. Rózsa Erzsébet

Programvezető: Prof. Dr. Münnich Ákos

Témavezető: Dr. Habil. Tóth László

Debrecen
2010

Bevezetés

Magyarországon a kilencvenes évek elején jelentős társadalmi változások indultak meg, a gazdaság gyökeresen átalakult, és az iskola világát is átrendezte. A változások elemzésekor szükséges a pedagógusok – mint a változások aktorai - személyiségjellemzőinek és mentális állapotának feltárása.

Munkánkban arra tettünk kísérletet, hogy a pályán dolgozó pedagógusok személyiségprofilját elemezzük, valamint a kompetencia alapú oktatás és a kiégés rizikófaktoraik közötti összefüggéseket feltárjuk.

Áttekintettük a személyiség és szakma, a szerep és szakma, szakma és kiégés összefüggéseit feltáró szakirodalmakat, főbb kutatásokat, magyarországi, és külföldi források alapján. (Bagdy, 1997; Gáspár-Holecz, 2005; Szilágyi, 1991; Telkes, 1997; Túri, 1999; Cropley, 2000; Hoffman, 1984; Rushton.- Morgan- Richard, 2007)

A pályaválasztási elméletek között a fejlődéselvet tekintettük alapnak. A pályákkal kapcsolatos kvalifikációk és azok a körülmények, amelyekben az emberek dolgoznak, folyamatos változásban vannak, aminek tartalma valójában egy kompromisszum-keresés szakmai szerepkipróbálás és az egyéni aspirációk közötti megfelelés. A kutatás empirikus részében ebből a folyamatból ragadtunk ki egy statikus állapotot, és azt elemeztük.

A kutatás bemutatása

A vizsgálat céljai:

A vizsgálat célja volt feltárni azokat az összefüggéseket és ellentmondásokat, amelyek a kompetencia alapú oktatáshoz szükséges személyiségfedezet és a kiégésben szerepet játszó személyiségprofil között megjelennek, és amelynek alapján olyan pedagógusképzési modellt konstruálni, amely nagyobb valószínűséggel hat az elvárt tanár személyiségjellemzők irányába, és protektív.

Közvetlenebb kutatási célunk volt felmérni a pályán dolgozó pedagógusok személyiségállapotát a standardizált kérdőívek segítségével, és az eredményeket összehasonlítani a rendelet által előírt pedagógusszemélyiség-tulajdonságokkal.

Közvetlen cél volt még azt is feltárni, hogy a kompetencia alapú oktatás által előírt, és annak megfelelő pedagógus személyiségprofil, mentálhigiénés szempontból mennyire stabil, mennyire véd a korai kiégés veszélyétől.

A vizsgálat hipotézisei

1. Feltettük, hogy a kompetencia alapú oktatás Tanári Képesítési és Képzési Követelménye (15/2006/IV.3 OM rendelet) kimutathatóan több személyiség-elvárásot tartalmaz, mint a korábbi tanári képesítésről szóló rendelet (111/1997. Kormányrendelet).

2. Feltettük, hogy a mintában szereplő vizsgálati személyek körében kimutatható olyan csoport, amelynek a személyiségállapota nem harmonizál a rendelet személyiségelvárásával.

3. Feltettük, hogy azok a pedagógusok, akik megfelelnek a személyiség-elvárásoknak, mentálhigiénés szempontból kedvezőtlenebb képet mutatnak, veszélyeztetettebbek a kiégés szempontjából, mint azok a szakemberek, akik személyiségükben távolabb helyezkednek el, mint el az előírtakban rögzített.

4. Feltettük, hogy a kompetencia program alapján dolgozó pedagógusok személyiségállapota közelebb áll a rendelet által előírt tulajdonságokhoz, így mentálhigiénés szempontból ők a legveszélyeztetettebbek.

A vizsgálati minta bemutatása

A vizsgálatban N=560 pedagógus vett részt. A vizsgálatba bevontak köre: az Eszterházy Károly Főiskola által szervezett pedagógus szakvizsga programban, illetve mester tanár szintű képzésben résztvevők. Ily módon az ország minden részéről kerültek be a mintába pedagógusok, bár vizsgálatunk nem tekinthető reprezentatívnak.

1. táblázat: A minta bemutatásának összefoglaló táblázata.

	Válaszadók megoszlása	Válaszadók száma
Kompetencia alapú program alapján dolgozik	264	N=560
Nem kompetencia alapú program alapján dolgozik	296	
Férfi	128	N=560
Nő	432	
Pályakezdő	94	N=559
Nem pályakezdő	465	
Természettudomány	253	N=542
Bölcsészettudomány	289	
Általános iskolában tanít	306	N=560
Középiskolában tanít	245	

A vizsgálat módszerei

A kérdőívek kiválasztásánál azt a szempontot vettük figyelembe, hogy produkciófelületük fedje le a Tanári Képesítési és Képzési Követelményben (15/2006/IV.3 OM rendelet) megjelenő személyiségtulajdonságokat, illetve azt, hogy a kutatás céljainak megfelelően milyen összefüggéseket szeretnénk feltárni. Így kiválasztásra kerültek az alábbi módszertani eszközök:

- Atlas.ti tartalomelemző szoftver
- Big Five személyiségvizsgáló kérdőív
- Maslach: Burnout Inventory, a kiegészítésére szolgáló eljárás
- Davis: Interpersonal Reactivity Index, az empátia mérésére kidolgozott eljárás
- A Rotter-féle kontrollhely skála, mely a kontrollhely megállapítására használatos eljárás

A vizsgálati módszerek összefoglalása és rövid bemutatása:

2. táblázat: A vizsgálat hipotézisei és az alkalmazott módszerek, eszközök összefoglaló táblázata.

Hipotézis	Módszer	Eszköz	Minta
1. hipotézis	tartalomelemzés	Atlas.ti	– Kompetencia alapú oktatás Képzési és Kimeneti Követelménye (15/2006/IV.3) – 111/1997. Kormányrendelet
2. hipotézis	kérdőív	Big-Five Rotter	560 fő 546 fő
3. hipotézis	kérdőív	Big-Five Kiegészítés Rotter	560 fő 556 fő 558 fő
4. hipotézis	kérdőív	Big-Five Kiegészítés Empátia	560 fő 556 fő 558 fő

A kutatás eredményei, a hipotézisek igazolása

1. hipotézis

Feltételeztük, hogy a kompetencia alapú oktatás képzési és kimeneti követelményei (15/2006/IV.3. OM rendelet) kimutathatóan több személyiség-elvárást tartalmaznak, mint a korábbi tanári képesítésről szóló rendelet (111/1997. Kormányrendelet).

Mindkét rendelet szövegét az Atlas.ti tartalomelemző szoftver segítségével elemeztük (vö. Szabolcs, 2000). Először kategóriákat állítottunk fel, amelyek segítettek a szövegek adatokká alakításában, így a szöveg elemei már besorolhatóak voltak nagyobb egységekbe, vagyis megtörtént a szövegek kódolása. Második lépés volt a mennyiségi következtetések megfogalmazása.

Vizsgálatunk során két lépésben állítottunk kategóriákat. Először a két rendelet szövegét három kategória alapján tartalomelemeztük: szaktárgyi tudásra vonatkozóan, módszertani ismeretekre vonatkozóan, és személyiség jellemzőkre utaló kifejezések csoportosításával. Ennek az elemzésnek a végén, már csak a személyiségre vonatkozó kategóriát tartottuk meg, és a továbbiakban ezzel dolgoztunk. Az első hipotézisünk beigazolódott, mert a 15/2006/IV.3. OM. Rendelet kimutathatóan több személyiség tulajdonságra vonatkozó kifejezést tartalmaz, mint a korábban érvényben lévő 111/1997. rendelet.

2. hipotézis

Feltételeztük, hogy a mintában szereplő vizsgálati személyek körében kimutatható olyan csoport, amelynek a személyiségállapota nem harmonizál a rendelet személyiségelvárásával.

A BFQ kérdőív adatait tekintettük leginkább mérvadónak e hipotézisünk megválaszolásához, de a többi vizsgálati eljárásból származó eredményt is felhasználtuk ennek kiegészítésére, illetve az adatok érvényességének erősítésére.

A BFQ kérdőívben az öt főfaktorban és a tíz alskálán elért magas és nagyon magas kategóriába tartozó eredményeket tekintettük úgy, mint a rendelet elvárásának megfelelni tudó pedagógusszemélyiséget. Így tehát a rendelet előírásainak nem felel meg az a csoport, amely pontszámait tekintve a nagyon alacsony illetve alacsony tartományba esik (3. táblázat).

3. táblázat: Az elvárt személyiségjellemzőknek megfelelni nem tudó pedagógusok százalékos aránya a BFQ főkategóriáiban.

BFQ főfaktorai alszálakkal	Az elvárt személyiség jellemzőknek megfelelni nem tudó pedagógusok százalékos aránya
Energia	20,0%
Dinamizmus	15,9%
Dominancia	20,2%
Barátságosság	18,0%
Együttműködés/ empátia	17,0%
Udvariasság	23,2%
Lelkiismeretesség	13,4%
Pontosság	12,3%
Kitartás	20,0%
Érzelmi stabilitás	10,9%
Emocionális kontroll	11,4%
Impulzivitás kontroll	12,2%
Nyitottság	34,3%
Nyitottság a kultúrára	26,2%
Nyitottság a tapasztalatokra	36,1%

A táblázat adatai mutatják, hogy az elvárt személyiségjellemzőknek négy főfaktorban a minta egyötöde, egy főfaktorban pedig a minta több mint harminc százaléka nem felel meg, így hipotézisünk beigazolódott.

3. hipotézis

Feltételeztük, hogy azok a pedagógusok, akik megfelelnek a személyiség-elvárásoknak, mentálhigiénés szempontból kedvezőtlenebb képet mutatnak, veszélyeztetettebbek a kiégés szempontjából, mint azok a szakemberek, akik személyiségükben távolabb helyezkednek el az előírtakban rögzítettől.

A rendeletnek megfelelni tudó pedagógusok azok, akik a BFQ kérdőívben magas és nagyon magas kategóriába tartoznak, illetve az empátia skálán magas kategóriába estek. Akik pedig nem felelnek meg, ők a BFQ kérdőív alacsony, nagyon alacsony és az empátia skála alacsony kategóriájába tartozó értékekkel bírók csoportja. A két csoport eredményeinek összehasonlításához varianciaanalízist és kereszttáblákat alkalmaztunk, az összefüggéseket a Pearson-féle khi-négyzet értékei mutatják.

4. táblázat: A Big- Five és a kiegészítő kérdőív közötti szignifikáns összefüggések (varianciaanalízis és keresztábrás eljárásokkal)

	Kiegészítő kérdőív – érzelmi kimerülés		Kiegészítő kérdőív – elszemélytelenedés		Kiegészítő kérdőív – egyéni teljesítménycsökkenése	
	Variancia- elemzés	Pearson- féle khi- négyzet	Variancia- elemzés	Pearson- féle khi- négyzet	Variancia- elemzés	Pearson- féle khi- négyzet
Big-Five kérdőív faktorai						
Big Five - energia	0,000 p<0,01	(0,014) p<0,05	0,003 p<0,01	(0,011) p<0,05	0,000 p<0,01	(0,000) p<0,01
Big Five – barátságosság	0,132 p>0,05	(0,841) p>0,05	0,000 p<0,01	(0,000) p<0,01	0,000 p<0,01	(0,00) p<0,01
Big Five – lelkiismeretesség	0,419 p>0,05	(0,380) p>0,05	0,000 p<0,01	(0,013) p<0,05	0,000 p<0,01	(0,000) p<0,01
Big Five – érzelmi stabilitás	0,000 p<0,01	(0,000) p<0,01	0,001 p<0,01	(0,148) p>0,05	0,000 p<0,01	(0,001) p<0,01
Big Five - nyitottság	0,105 p>0,05	(0,371) p>0,05	0,027 p<0,05	(0,376) p>0,05	0,000 p<0,01	(0,000) p<0,01

Szignifikáns összefüggések vannak a BFQ kérdőív egyes faktorai és a kiegészítő kérdőív egyes dimenziói között. A BFQ öt főfaktorában elért magas pontszámok minden egyes esetben szignifikáns összefüggésben vannak a kiegészítő egyéni teljesítménycsökkenés dimenziójával a Képesítési Követelmény által támasztott elvárásoknak megfelelni tudó pedagógusok esetében (4. táblázat).

Elmondhatjuk, hogy a rendelet által előírt személyiségvonásokkal rendelkező pedagógusok mentálhigiénés szempontból kedvezőtlenebb állapotúak, hiszen a kiegészítő egyéni teljesítménycsökkenés dimenziójában kimutathatóan rosszabb eredményt értek el.

4. hipotézis

Feltételeztük, hogy a kompetencia program alapján dolgozó pedagógusok személyiség állapota közelebb áll a rendelet által előírt tulajdonságokhoz, így ők mentálhigiénés szempontból a veszélyeztetettebb csoport.

A BFQ kérdőív faktorait vizsgálva azt találtuk, hogy mind az öt főfaktorban és az alsókálakon is „jobb”, azaz az elvárthoz közelebb álló személyiségállapotot figyelhetünk meg az új típusú program alapján dolgozó pedagógusok körében. A főfaktorok közül az energia, lelkiismeretesség és nyitottság terén találtunk szignifikáns különbségeket, az alsókálak közül pedig a dinamizmus, dominancia, kitartás, és a nyitottság a tapasztalatokra dimenziókban volt statisztikailag is jelentős eltérés. A szignifikancia szintek kiszámításánál az egyes faktorok T-értékeinek átlagait vetettük két mintás t-próba alá (4. táblázat).

A hipotézis második része szerint, az a csoport, amelyik jobban megfelel az elvárásoknak, mentálhigiénés szempontból viszont kedvezőtlenebb, veszélyeztetettebb státusú. Ennek megválaszolására a MBI kérdőív adatait használtuk. Megnéztük, hogy az egyéni teljesítménycsökkenés és a tevékenységtípus között milyen összefüggés mutatkozik, s azt találtuk, hogy szignifikáns különbség van a két általunk vizsgált csoport között. Az egyéni teljesítménycsökkenés szignifikánsan magasabb értéket mutat a kompetencia program alapján dolgozó pedagógus csoportban, mint a hagyományos programmal dolgozókéban (5. táblázat).

5. táblázat: A kiégés kérdőív egyéni teljesítménycsökkenés és a programtípus közti összefüggés bemutatása.

Kiégés kérdőív – az egyéni teljesítmény csökkenése	Kompetencia alapú program alapján dolgozik?	
	igen	nem
N	262	294
átlag	34,30	32,72
szórás	7,799	7,910
t	2,367	
df	554	
p<	0,018	

Beigazolódottnak tekintjük hipotézisünk mindkét részét, miszerint a kompetencia alapú program alapján dolgozó pedagógusok személyiségállapota közelebb áll az elvárt személyiségprofilhoz, egyszersmind mentálhigiénés szempontból veszélyeztetettebbek a kiégés teljesítménycsökkenés dimenziójában.

Összegzés

Összefoglalóan elmondható, hogy az országos standardhoz képest igen magas megfelelési igény volt jellemző a vizsgálati mintára. Ennek hatását a munkavégzésre, illetve ennek képzsébeli előzményeit még további differenciált vizsgálattal kell feltárni.

Elmondható, hogy a minta egy jól azonosítható csoportja nem felel meg a Képesítési és Kimeneti Követelményekben megfogalmazottaknak, de aktív és a pályán dolgozik.

A kompetencia program alapján dolgozó pedagógusok minden kategóriában közelebb állnak az elvárt személyiségállapothoz. Három fő és öt alsóskálán pedig szignifikáns a különbség a nem kompetencia alapú programmal dolgozókkal összehasonlítva.

Az életkor előre haladtával három főfaktorban (nyitottság, barátságosság, érzelmi stabilitás) egyértelmű növekedés látható, amely szerint tendenciózus az idősebb pedagógusok jobb mentálhigiénés állapota, a legfiatalabb korosztály pedig az energia és lelkiismeretesség főfaktorokban jobb.

A pedagógusok az empátiás törődés faktorban elért közepes és magas eredménye azt mutatja, hogy a másokkal való törődés, mint aktivitás kiváltódik, ami a pályabetöltés szempontjából kedvező, ahogyan az is, hogy képesek beleélni magukat mások helyzetébe, különböző szituációkba, és képesek az egocentrikus viselkedés háttérbe szorítására.

Kevésbé jellemző rájuk az énré irányuló empátiás válasz, a segítségnyújtás visszautasításának vállalása. Mindezt külső kontroll attitűd kíséri.

Másik figyelemreméltó adat, hogy a vizsgált pedagógusok több mint egyharmada erősen konzervatív, tradicionalista, az új dolgokat, az eltérő kultúrájú embereket kevésbé értő személyiség. Az újdonságtól való félelem, a másság iránti intolerancia jellemzi személyiségüket, viselkedésüket, és csupán a minta nem egészen egy harmada rendelkezik olyan tulajdonságokkal, mint a nyitottság más kultúrák, más értékek iránt; ezzel a rugalmassággal, az új helyzeteket kihívásnak tekintő, azaz a rendelet által előírtaknak megfelelni tudó személyiséggel.

A kompetencia alapú oktatásban dolgozók a hagyományos oktatásban résztvevőkhöz képest extrovertáltabbak, jobban szeretik és igénylik a társaságot, az emberi kapcsolatokat. Kommunikatívabbak, lelkesebbek, és szeretik a sok ingert tartalmazó környezetet. Megbízhatóbbak, pontosabbak, nagyobb kitartással végzik munkájukat, és nyitottabbak más emberek, értékek kultúrák iránt, nem ragaszkodnak rutinszerű, megszokott cselekvésekhez,

keresik a progresszív megoldásokat, egyszerűen a rendelet előírásaival kompatibilis a személyiségtérképük. Az is összefüggésként állapítható meg, hogy a rendelettel összhangban lévő, kompetencia alapon oktató pedagógusok kiegészítő kapcsolatos veszélyeztetettsége magas, így mindezekre a képzésnek reagálnia lehet.

Következtetések, javaslatok

A eredmények alapján két nagy területen fogalmazható meg képzési feladat: Az egyik a szociális kívánatosság, a külső kontrollós attitűd, vagyis a külső elvárásoknak való nagymértékű megfelelési vágy csökkentése, a belső kontrollós attitűd irányába való elmozdulás elősegítése. A másik fejlesztendő terület interperszonális hangsúlyú, hiszen ha megnézzük a BFQ kérdőív eredményeit, láthatjuk, hogy ezeket a dimenziókat mérő skálákon (nyitottság, energia, barátságosság) van a legnagyobb hiányosság. A nyitottság skálán elért eredmények igen aggasztónak mondhatók, hiszen a rendelet alapján is, és a professzionális működés alapján is elvárt, hogy nagymértékű elfogadással, toleranciával, nyílt gondolkodással, multikulturalizmussal viszonyuljanak a pedagógusok tanári munkájuk során a diákjaikhoz.

Azt is el kell mondani, hogy a felsőoktatásban a szakmai képesség- és személyiségfejlesztés nem megoldott, mert kötelezővé téve és azt kredittel honorálva alapvető szakmai hibalehetőséget építünk be.

A pedagógus továbbképzések tapasztalatai azt mutatják, hogy nagy igényük van a tanároknak a mentálhigiénés támogatásra, és bármilyen céllal szervezett továbbképzésben komoly nyomásuk van arra, hogy a saját egyensúlyuk visszaállításán dolgozzanak. A kutatás empirikus adatai szerinti érzelmi igénybevétel, stressztűrés, teljesítménycsökkenés és a kimutatott nagy megfelelési igény miatt célszerű a módszertárba beemelni a kognitív technikák közül a racionális emocionális terápia alapú személyiségfejlesztést is. Ennek oktatási adaptációját természetesen még el kell végezni.

A kutatás további lehetőségei

Későbbiekben a mintát reprezentatívvá lehet tenni, ugyanezzel a tesztkészlettel, mérőapparátussal. A minta bővítése képzésben nem részesülő, azaz sajátos motivációjú vizsgálati személyekkel.

Érdekes további kutatási irány lenne, a településeket kiválogatva rétegzett minta vétellel megvizsgálni a gyermekvédelmi szempontból sajátos területek pedagógus-szakembereit.

Újabb kutatási cél lehetne még egy lehetséges pályaalakmassági felmérés eredményeinek feltárása is, nem bemeneti követelményként, hanem a képzés elején felvett mérőapparátus adatainak elemzésével.

A kutatás arra vonatkozóan is tartalmaz közvetett adatokat, hogy a pályaismeretnek, önismeretnek, mint tudásnak az átadása, nem kidolgozott az iskolarendszerünkben. Nagyon kevés ismeret birtokában hoznak döntéseket a fiatalok, sőt magának a döntésnek a folyamata is ismeretlen számukra.

A nappali rendszerű képzés mellett a kutatási adatok a tanár-továbbképzés tervezéséhez és metodikájához is hozzájárulhatnak. Hangsúlyosabbá lehet tenni a képzésben a hallgatók életerő-növelését, energetizálását és különböző más protektorok megtanulását. Képessé kell tenni a már pályán dolgozó pedagógusokat is arra, hogy saját konstruktumaikat, nézeteiket vizsgálat tárgyává tegyék, elemezzék, szakmaiságukat újra és újra átstrukturálják. A tudatosabb öndefiníció elégedettséget, és kedvezőbb tanár-diák kapcsolati mintát eredményezhetne.

A tézisfűzetben hivatkozott irodalmak

- Bagdy Emőke (1997): *A pedagógus hivatás személyisége*. Kossuth Lajos Tudományegyetem, Debrecen.
- Cropley, A. J. (2000): Kreativitásfejlesztés a tanításban. In: Balogh László, Tóth László (szerk.), *Fejezetek a pedagógiai pszichológia köréből*. Kossuth Egyetem Kiadó, Debrecen, (1) 311–321.
- Gáspár Mihály, Holecz Anita (2005): Pályaszocializáció és személyiségvonások a pedagóguspálya szempontjából. *Pedagógusképzés*, (2) 23–40.
- Hoffman, M. L. (1984): Interaction of affect and cognition on empathy. In: Izard, C. E., Kagan, J., Zajonc, R. B. (eds.), *Emotions, Cognition and Behavior*. Cambridge University Press, Cambridge, 103–131.
- Rushton, S., Morgan, J., Richard, M. (2007): Teacher's Myers-Briggs personality profiles: Identifying effective teacher personality traits. *Teaching and Teacher Education*, 23(4), 432–441.
- Szilágyi Klára (1991): *Értékválasztás, érték közvetítés a pedagóguspályán*. Oktatókutató Intézet, Budapest.
- Telkes József (1999): *Pedagógusok mentálhigiénye*. In: Fehér Irén (szerk.) *Pedagógia és pszichológia*. Comenius, Pécs, 375–386.
- Túri Zoltán (1997): A pályaszocializáció helye a tanárképzésben. In: Bagdy Emőke (szerk.): *A pedagógus hivatásszemélyisége*. Kossuth Lajos Tudományegyetem, Debrecen, 175–193.

Az értekezés témakörében megjelent publikációk

Szebeni Rita: Self-Knowledge and Professional Identity in.: Acta Academiae Pedagogicae Agriensis Eger, 2007. 167- 174.

Szebeni Rita: A tanárképzésben alkalmazható személyiségfejlesztés. Magiszter Kiadó Csíkszereda, 2009. VII. évfolyam 57-64.

Szebeni Rita: Pedagógus- személyiség kutatások. TÁMOP 4.1.2.-08/1/B pályázat „Módszertani sztemderdek kidolgozása a pedagógusjelöltek pályaalkalmasságára és a képzés eredményességére irányuló kutatásokhoz" című alprojekt 2010.

Szebeni Rita: A kompetencia alapú oktatás elemző vizsgálata. (A BFQ személyiségvizsgálat eredményei.) Komárno 2010. „Társadalmi jelenségek és változások” II. Nemzetközi Tudományos Konferencia Konferenciakötet 288-299.

Szebeni Rita: Pedagógusképzés – pedagógus személyiség. MTA Pedagógiai Bizottságának honlapja, [www. Nevelestudomany.hu](http://www.Nevelestudomany.hu)

Szebeni Rita: A kompetencia alapú oktatás egy pedagógus személyiség vizsgálat tükrében. 2011. Iskolakultúra, XXI. évfolyam 39-49.

Szebeni Rita: Pedagógusok személyiségvizsgálata. Alkalmazott Pszichológia 2010. november 21. befogadott tanulmány

Szebeni Rita: Pedagógusok személyiség vizsgálata a hagyományos és a kompetencia alapú oktatást végző tanárok körében. 2010. Pedagógusképzés *megjelenés alatt*

Szebeni Rita: A study of teacher personality traits in educators working in competence- based and conventional education. 2010. In.: Applied psychology *megjelenés alatt*

Az értekezés témakörében tartott előadások, poszter bemutatók

Szebeni Rita: Pedagógusok személyiség vizsgálata a kompetencia alapú oktatás tükrében. 2010. május. A Magyar Pszichológiai Társaság XIX. Nagygyűlése Pécs

Szebeni Rita: Pedagógusok személyiségre vonatkozó kutatások összefoglalója. TÁMOP 4.1.2.-08/1/B pályázat „Módszertani sztemderdek kidolgozása a pedagógusjelöltek pályaalkalmasságára és a képzés eredményességére irányuló kutatásokhoz" című alprojekt Workshop, Eger, 2010. július 11-12.

Szebeni Rita: A kompetencia alapú oktatás elemző vizsgálata. (A BFQ személyiségvizsgálat eredményei.) Komárno 2010. „Társadalmi jelenségek és változások” II. Nemzetközi Tudományos konferencia

Szebeni Rita: Pedagógusképzés - pedagógus személyiség (a kompetencia alapú oktatás kérdései). Poszter X. Országos Neveléstudományi Konferencia 2010.

Szebeni Rita: Pedagógusok személyiségének vizsgálata (Big Five személyiségvizsgáló kérdőív eredményeinek bemutatása) Magyar Tudomány Napja Konferencia Poszterek Hete 2010.

További megjelent publikációk

Szebeni Rita, Vincze Papp Zita: „Almamater” Hátrányos helyzetű és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók tanulási és továbbtanulási esélyeinek növelésére, in: Beilleszkedő tréning a középiskolákat kezdő tanulók részére. Eszterházy Károly Főiskola Gyakorló Általános Iskola Gimnázium és Szakközépiskola, Eger, 2004.

Szebeni Rita: A személyiségfejlesztő csoportmunka lehetőségei a tanári és szociálpedagógusi pályára való felkészítésben. In: Acta Academiae Pedagogicae Agriensis Eger, 2004. 63-69.

Budaházy-Mester Dolli, Dr. Hanák Zsuzsanna, Szebeni Rita: Az ifjúságsegítő képzés a szociális segítő tevékenység érdekében. Apáczai napok, 2005. Tanulmánykötet

Szebeni Rita: Tanár szakos hallgatók szakmai képességfejlesztése. Tanárképzés, Szociális képzés, Gyermekvédelem, 2005. Eger 120-127.

Dávid Mária, Estefánné Varga Magdolna, Budaházy- Mester Dolli, Hatvani Andrea, Szebeni Rita: Pszichológiai speciálkollégiumok tapasztalatai, kiemelten a tréningek helye és szerepe a tanárképzésben. Tanárképzés, Szociális képzés, Gyermekvédelem, 2005. Eger 128-134.